

Co-AGE Volunteers

**Slovensko-rakúska sieť pre medzigeneračné
dobrovoľníctvo**

INTERREG VA SK-AT/2016/04

D.T1.1.1

Koncepcia analýzy medzigeneračnej solidarity v spoločnom prihraničnom regióne

Autor: IRVS (PP3)

Obsah

Úvod	3
Zhrnutie projektu	4
1. Hlavné ciele analýzy	5
2. Metodika	5
2.1 Sekundárny výskum	6
2.2 Dotazník	6
2.3. Rozhovory	8
3. Načrtnutie štruktúry analýzy	11
4. Časová os	14

Úvod

Tento koncepčný dokument – Koncepcia analýzy medzigeneračnej solidarity v spoločnom prihraničnom regióne, Výstup.T1.1.1 (ďalej len Koncepcia) poskytuje prehľad metodológie, štruktúry a primárneho a sekundárneho výskumného prístupu, ktorý sa má použiť pri tvorbe Analýzy medzigeneračnej solidarity v spoločných pohraničných regiónoch Rakúska a Slovenska, Výstup.T1.1.2 (ďalej len analýza). Analýza predstavuje jeden z východiskových bodov pre vytvorenie cezhraničnej siete regionálnych aktérov s cieľom podporiť odhodlanie mladých dobrovoľníkov pracovať so seniormi na báze cezhraničných výmen.

Koncepcia definuje nasledujúce aspekty analýzy:

- Hlavné ciele analýzy
- Načrtnutie štruktúry analýzy
- Prístup a metóda použitá pri vývoji analýzy
- Proces vývoja a časová os vývoja analýzy

Následne bude koncepcia a analýza poskytovať načrtnuté vstupy pre ďalšie počiatočné výstupy vnímané projektom, a to:

- D.T1.2.1 Akčný plán na posilnenie dobrovoľníckej angažovanosti mladých ľudí so staršími, vr. vypracovanie bilaterálneho modelu medzigeneračného dobrovoľníctva
- D.T1.2.2 Počiatočný návrh bilaterálneho modelu pre zúčastnené regióny
- D.T1.2.3 Testovaný a overený bilaterálny model
- D.T1.3.1 organizačný rámec (napr. dohoda s cieľovými domovmi dôchodcov, koncepcia poistenia dobrovoľníkov, plán alokácie nákladov) v regióne SK-AT

Dokument vzniká v rámci projektu Co-AGE Volunteers, ktorý je financovaný cez program hranice INTERREG VA SK-AT.

Zhrnutie projektu

V dôsledku vznikajúcej demografickej nerovnováhy a starnutia obyvateľstva čelí Európa v nasledujúcich desaťročiach veľkým hospodárskym a sociálnym výzvam. Najzreteľnejší dôsledok je finančného charakteru – náklady na dôchodky, zdravotnú a dlhodobú starostlivosť napríklad pri súčasných politikách nebude možné pokryť z príspevkov neskorších generácií. Ale okrem finančných problémov musí Európa bojovať aj proti škodám na sociálnej súdržnosti. Aké sú sociálno-ekonomické podmienky, v ktorých žijú starší ľudia? Aká je povaha sociálnej siete, do ktorej sú vložené? Ako môžeme podporiť lepšie porozumenie a solidaritu medzi generáciami?

Z tohto hľadiska motto Európskeho roka 2012 „Aktívne starnutie a solidarita medzi generáciami“ nadobudlo v posledných rokoch vážnejší význam a inšpirovalo nás k rozvoju konceptu Co-Age Volunteers s cieľom zlepšiť medzigeneračnú spoluprácu v prihraničnom regióne Slovenskej republiky a Rakúska.

Víziou nášho projektu je vytvoriť cezhraničnú sieť regionálnych aktérov s cieľom podporiť angažovanosť mladých dobrovoľníkov a podporiť medzigeneračnú solidaritu a nadnárodné dobrovoľníctvo mladých ľudí v prihraničnom regióne ako odpoveď na vyššie uvedené výzvy a v súlade so EÚ stratégiou pre mládež.

Dobrovoľníctvo je navyše vynikajúcim príkladom neformálneho vzdelávania pre mladých ľudí a zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní sociálnych zručností a iných mäkkých zručností relevantných pre trh práce. Ďalším dôležitým aspektom projektu je ukázať, ako môžu mladí ľudia využiť všetky osobné, sociálne a trhové výhody dobrovoľníckej práce.

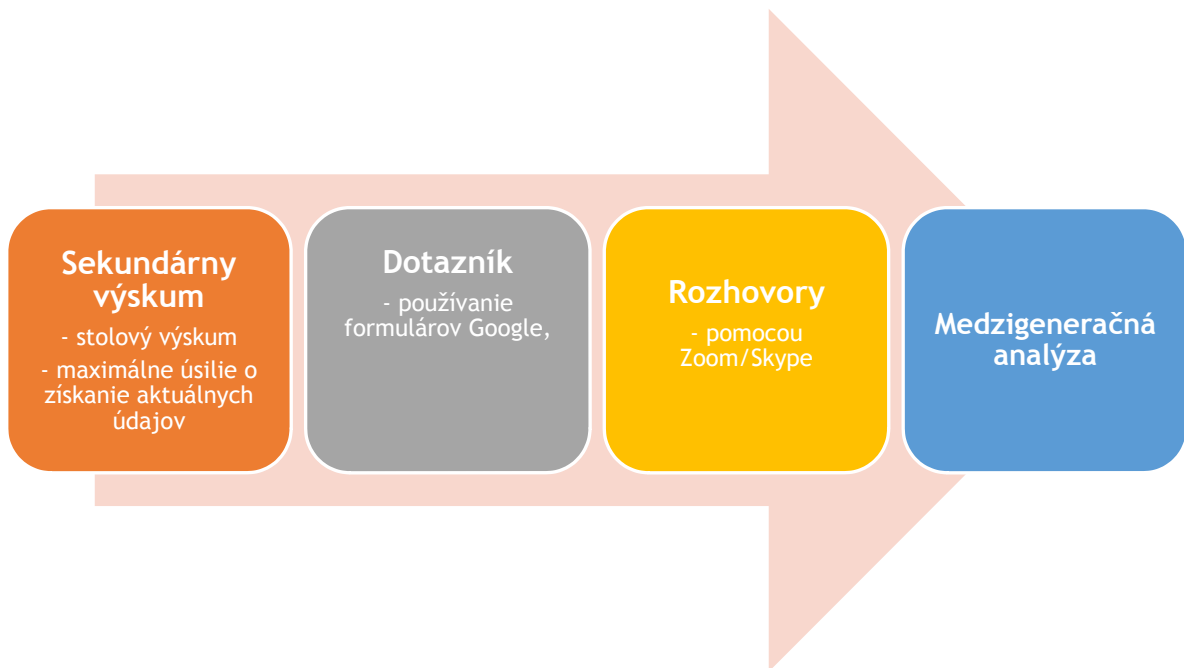
1. Hlavné ciele analýzy

Hlavnými cieľmi vývoja analýzy sú:

- Zmapovať ekosystém dobrovoľníctva v oboch krajinách z národnej a regionálnej perspektívy
- Poskytnúť potrebné údaje a vstupné informácie pre realizáciu projektu
- Nadviazať priamy kontakt s dobrovoľníckymi organizáciami / poskytovateľmi služieb (dotazník, rozhovor)
- Na výmenu informácií medzi regiónmi
- Vzdelávať partnerov o situácii v partnerskom regióne s ohľadom na dobrovoľníctvo
- Iniciováť cezhraničnú sieť príslušných aktérov s cieľom zlepšiť organizačný rámec mládežníckeho dobrovoľníctva;
- Zintenzívniť cezhraničnú a multidisciplinárnu spoluprácu medzi rakúskymi a slovenskými organizáciami so zameraním na vzdelávanie mládeže, dobrovoľnú koordináciu a medzigeneračnú solidaritu;

2. Metodológia

V rámci procesu tvorby analýzy existujú 3 hlavné komplementárne kroky, ktoré povedú ku konečnému dokumentu: realizácia sekundárneho výskumu, nasadenie dotazníka a rozhovory.

2.1 Sekundárny výskum

Sekundárny výskum predstavuje východiskový bod pre zber analytických údajov. Poskytne komplexný prehľad o situácii v oboch partnerských regiónoch prostredníctvom sekundárneho výskumu a naznačí potrebu podrobnejších informácií, ktoré budú získané z dotazníka a rozhovorov v ďalšom analytickom kroku.

2.2 Dotazník

Dotazník doplní sekundárny výskum, poskytne štruktúrovaný vstup pre analýzu s ohľadom na regionálne špecifiká a označí ďalšie oblasti, na ktoré sa treba počas rozhovorov zamerať, a identifikuje relevantné organizácie, s ktorými sa má rozhovor uskutočniť.

Hlavnou cieľovou skupinou pre dotazník budú organizácie, ktoré pracujú s dobrovoľníkmi a/alebo zapájajú poskytovateľov služieb pre seniorov. Úplný zoznam týchto organizácií vrátane kontaktov na ne bude možné získať prostredníctvom oficiálnych verejných databáz a bude obmedzený na regióny Bratislava a Burgenland/Viedeň. Prostredníctvom dotazníka bude oslovených najmenej 100 organizácií. Na zhromažďovanie vstupov sa použijú formuláre Google. Respondenti majú na vyplnenie dotazníka lehotu aspoň 7 dní. **Navrhovaná štruktúra dotazníka je uvedená na nasledujúcej strane.**

Otázka	Formát odpovede
Názov inštitúcie:	
Forma: (denné centrum, denný stacionár, DSS, opatrovateľská služba, sprievodcovská služba, čitateľská služba, osobná služba, opatrovateľská služba, zariadenie pre seniorov a pod.)	
Sektorové zameranie:	
Stav: obec, zriadená obcou, krajom, neverejná, iná	
Meno respondenta:	
Adresa:	
E-mail	
Telefón:	
1. S koľkými dobrovoľníkmi poskytujúcimi služby momentálne spolupracujete?	FTE
2. Aký je približný objem práce v hodinách za mesiac, ktorý títo dobrovoľníci poskytujú?	číslo
3. S akým typom organizácií vaši dobrovoľníci spolupracujú? Ohodnoťte prosím: a) Domovy pre seniorov b) Domovy pre občanov so zdravotným postihnutím c) Domovy s osobitným režimom d) Opatrovateľskú službu e) Denné stacionáre f) Denné a týždenné stacionáre g) Azylové domy h) Chránené bývanie i) Nízko- prahové centrá pre deti a mládež j) Nízkoprahové denné centrá k) Sociálne aktivizačné služby pre rodiny s deťmi l) Odborné sociálne poradenstvo m) Odlahčovací služby n) Ostatné služby)	Hodnotenie od nie je relevantné až po veľmi relevantné pre každú kategóriu
4. Aké typy služieb vykonávajú vaši dobrovoľníci? Ohodnoťte prosím: a) Spoločníci pri lôžku (rozprávanie, čítanie) b) Prechádzky s klientmi c) Príprava spoločenských akcií d) Asistencia e) Školenia f) Iné	Hodnotenie od nie je relevantné po veľmi relevantné pre každú kategóriu
5. Mali by ste záujem o spoluprácu so slovenskými/rakúskymi dobrovoľníkmi v rámci medzigeneračných cezhraničných aktivít?	Áno nie
6. Aké sú vaše konkrétne predstavy o potenciálnom využití dostupnosti slovenských/rakúskych dobrovoľníkov vo vašich aktivitách?	Otvorená otázka
7. Existuje špecifický potenciál zapojiť do vašich aktivít dobrovoľníkov z medzigeneračnej (podpora mládeže seniorov) cezhranične (Rakúsko/Slovensko)? Prosím o upresnenie	Otvorená otázka
8. Máte skúsenosti s medzinárodnými dobrovoľníckymi aktivitami? Prosím upresniť	Otvorená otázka

Je dôležité poznamenať, že informácie zhromaždené prostredníctvom dotazníka od každého partnera budú dôverné a zverejnené budú len súhrnné údaje za celé partnerstvo.

2.3. Rozhovory

Štruktúrovaný rozhovor predstavuje veľmi efektívnu možnosť následného využitia získaných informácií. Hoci ide o pomerne náročnú úlohu (najmä časovo a odborne), má niekoľko zásadných výhod:

- Možnosť priamej interakcie s respondentmi a okamžité vysvetlenie dôležitých súvislostí a prípadných otázok na mieste
- Možnosť overenia údajov zo sekundárneho výskumu a dotazníka alebo ihneď získať ďalšie informácie
- Vyššia relevantnosť získaných informácií - rozhovor umožňuje hlbší náhľad do témy, odstraňuje problém krátkych a málo výpovedných odpovedí (ako v prípade dotazníkového prieskumu) a pridáva väčšiu váhu samotnému dotazníku
- Nadväzovanie osobných kontaktov, ktoré sú nevyhnutné pre následnú realizáciu výsledných intervencií

Realizácia rozhovorov zahŕňa veľké množstvo aktivít s cieľom efektívne realizovať zber dát.

Existujú 3 základné fázy realizácie riadeného rozhovoru:

1. Pred rozhovorom

Prípravná fáza rozhovoru upravuje prvotný kontakt medzi anketárom a respondentom. Po konečnom schválení otázok štruktúrovaného rozhovoru LP/PP zašle odpovedajúcej organizácii oficiálny e-mail s vysvetlením účelu rozhovoru, žiadosťou o účasť, žiadosťou o identifikáciu vhodnej osoby/osôb (napríklad projektový manažér, komunikačný manažér, expert) pre uskutočnenie rozhovoru a meno a kontakt na externého hodnotiteľa. Dopytujúcu e-mailom navrhne vhodný termín a dohodne s každým respondentom vhodný čas na uskutočnenie rozhovoru. Pred pohovorom si anketár pripraví podklady na stretnutie vrátane informácií

zo sekundárneho výskumu a dotazníka, prípadne informácií dostupných na webovej stránke a sociálnej sieti organizácie.

2. Rozhovor

Realizácia rozhovoru je kľúčová pre relevantnosť získaných informácií a pre ich úplnosť. Úloha anketára počas rozhovoru :

- Predstavte sa , v skratke odprezentujte projekt Co-Age Dobrovoľníci, prezentujte ciele rozhovoru s dôrazom na prínos pre respondenta – možnosť zapojiť sa do aktivít projektu a profitovať z posilnenia dobrovoľníctva.
- Vytvorte podporujúcu atmosféru, priebeh, tempo a štruktúru rozhovoru dynamicky prispôbujte potrebám a preferenciám respondenta
- Primerane reagujte na situácie a problémy, ktoré sa vyskytnú počas rozhovoru.
- Priebežne sumarizujte a overujte odpovede respondenta
- Starostlivo zaznamenajte odpovede respondenta písomne / nahrávkou, čo najpodrobnejšie
- Neustále sledujte čas venovaný rozhovoru (nemal by presiahnuť 30 minút).
- Poďakujte za čas a informácie a nadviažte ďalší kontakt pre možnosť potreby dodatočných informácií po rozhovore.

3. Po rozhovore

Fáza po rozhovore je dôležitá pre prenos získaných informácií do použiteľného formátu a štruktúry. V tejto fáze je hodnotiteľ zodpovedný za nasledujúce činnosti:

- Dokončenie poznámok k rozhovoru v dostatočne krátkom čase po jeho realizácii
- Zaslať ďakovný email
- Skontrolujte si výsledky rozhovorov – najmä z hľadiska ich konzistentnosti (napr. objasnenie prípadných nezrovnalostí v rámci odpovedí projektového partnera iným projektovým partnerom, informácie zo sekundárneho výskumu alebo dotazníka)
- Následný kontakt alebo komunikácia, ak nejaké informácie chýbajú/sú nekonzistentné

- Vyplnenie hodnotiacej správy

Organizácie vybrané na pohovor budú väčšinou zhromaždené z aktivity Dotazník. Hlavnými kritériami sú:

- Ochota a motivácia podporiť projekt Co-Age Volunteers
- Relevantná cieľová skupina dobrovoľníkov, ktorých organizácia angažuje
- Relevantná cieľová skupina seniorov, ktorých organizácia angažuje
- Spolupracuje významný počet dobrovoľníkov a seniorských organizácií
- Organizačná kapacita
- Reputácia organizácie

Navrhovaná štruktúra rozhovoru bude závisieť od informácií získaných zo sekundárneho výskumu a dotazníka. Na začiatku rozhovoru je dôležité spomenúť, že cieľom projektu Co-Age Volunteers nie je vytvoriť súťaž alebo duplikovať aktivity organizácie, ale skôr ju rozšíriť/vylepšiť a poskytnúť nejaké ďalšie výhody (napr. školenia a pod.) pre dobrovoľníkov, s ktorými organizácia pracuje, a zvýšenie kapacity odporcu. Opytujúci by mal prediskutovať konkrétne oblasti a synergie pre možnú spoluprácu. Zároveň anketár získa informácie o regionálnej špecifickej situácii, rizikách, prekážkach, odporúčaniach na zlepšenie projektu Co-Age Volunteers, ktoré by sa mali premietnuť do analýzy.

3. Načrtnutie štruktúry analýzy

Na základe informácií získaných počas sekundárneho výskumu, dotazníka a rozhovorov partnerov Co-Age Volunteers vypracuje záverečnú **analýzu medzigeneračnej solidarity v spoločných pohraničných regiónoch**. Navrhovaná štruktúra dokumentu je uvedená nižšie:

Predná strana

Obsah

Zoznam tabuliek a obrázkov

Zoznam akronymov

1. Úvod

2. Špecifiká Slovenska

2.1 Základné informácie o dobrovoľníctve na Slovensku

2.1.1 Definícia dobrovoľníctva na Slovensku

2.1.2 Počet a profil dobrovoľníkov

2.1.2.1 Pohlavie

2.1.2.2 Vekové skupiny

2.1.2.3 Úrovne vzdelania

2.1.2.4 Zapojenie dobrovoľníkov podľa sektorov

2.1.3 Počet a typy organizácií zahŕňajúcich dobrovoľníkov

2.2 Inštitucionálny rámec

2.2.1 Nosné orgány

2.2.2.1 Hlavné verejné orgány zodpovedné za dobrovoľníctvo
podpora a implementácia

2.2.2.2 Ostatné inštitúcie zapojené do podpory
dobrovoľníctva a implementácia

2.2.2.3 Organizácie, ktoré podporujú dobrovoľníctvo ,
facilitujú spoluprácu a výmenu informácií

2.2.2.4 Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií

2.2.2 Zásady

2.2.2.1 Národná stratégia / rámec pre dobrovoľníctvo

2.2.2.2 Regionálne a miestne stratégie / rámce pre
dobrovoľníctvo

2.2.3 Programy

2.2.3.1 Národné programy, ktoré stimulujú dobrovoľníctvo

2.2.3.2 Programy propagujúce / podporujúce dobrovoľníctvo
na regionálnej a miestnej úrovni

2.2.3.3 Existujúce príležitosti pre medzinárodné
dobrovoľníctvo z národnej perspektívy

2.3 Regulačný rámec

2.3.1 Všeobecný právny rámec dobrovoľníctva

2.3.2 Špecifický právny rámec pre dobrovoľníctvo (napr.
rešpekt k organizáciám, ktoré zahŕňajú dobrovoľníkov)

2.3.3 Právny rámec pre individuálnych dobrovoľníkov

2.3.3.1 Pravidlá o náhrade výdavkov za individuálnych
dobrovoľníkov

2.3.3.2 Pravidlá zdaňovania pre individuálnych dobrovoľníkov

2.3.3.3 Poistenie a ochrana dobrovoľníkov

2.3.3.4 Sociálna ochrana a iné špecifické aspekty pre
dobrovoľníctvo v zahraničí

2.4 Dobrovoľníctvo v kontexte vzdelávania a odbornej prípravy

2.4.1 Uznávanie zručností a kompetencií dobrovoľníkov v národných
Vzdelávacích programoch a vzdelávacích systémoch

2.4.2 Možnosti vzdelávania a odbornej prípravy pre dobrovoľníkov
na národnej úrovni

2.5 Perspektíva Bratislavského kraja

2.5.1 Regionálne a miestne stratégie relevantné najmä pre

- Bratislavský kraj
- 2.5.2 Relevantné regionálne inštitúcie a platformy verejnej politiky konkrétne pre Bratislavský kraj
- 2.5.3 Počet a typy organizácií zapájajúcich dobrovoľníkov v Bratislavskom kraji
- 2.5.4 Regionálne špecifiká organizácií zapájajúcich dobrovoľníkov s so zameraním sa na seniorov
- 2.5.5 Hlavné dobrovoľnícke organizácie/centrá v Bratislavskom kraji zameraná na seniorov
 - 2.5.5.1 Organizácia
 - 2.5.5.2 Školenia
 - 2.5.5.3 Činnosti
 - 2.5.5.4 Propagácia
- 2.5.6 Hlavné dobrovoľnícke aktivity poskytované v Bratislavskom kraji s rešpektom k seniorom
- 2.5.7 Príklady medzinárodných dobrovoľníckych aktivít a príležitosti realizované v Bratislavskom kraji
- 2.5.8 Bariéry rozvoja dobrovoľníctva v Bratislavskom kraji
- 2.5.9 Informácie o výstupe online prieskumu
- 2.5.10 Výstupné informácie z rozhovoru

2.6 SWOT analýza vo vzťahu k dobrovoľníctvu Bratislavského kraja Vylepšenia

3. Špecifiká Rakúska

3.1 Základné informácie o dobrovoľníctve v Rakúsku

- 3.1.1 Definícia dobrovoľníctva v Rakúsku
- 3.1.2 Počet a profil dobrovoľníkov
 - 3.1.2.1 Pohlavie
 - 3.1.2.2 Vekové skupiny
 - 3.1.2.3 Úrovne vzdelania
 - 3.1.2.4 Zapojenie dobrovoľníkov podľa sektorov
- 3.1.3 Počet a typy organizácií zahŕňajúcich dobrovoľníkov

3.2 Inštitucionálny rámec

- 3.2.1 Nosné orgány
 - 3.2.2.1 Hlavné verejné orgány zodpovedné za podporu a implementáciu dobrovoľníctva
 - 3.2.2.2 Ostatné inštitúcie zapojené do podpory a implementácie dobrovoľníctva
 - 3.2.2.3 Organizácie, ktoré podporujú dobrovoľníctvo, uľahčujú spoluprácu a výmenu informácií
 - 3.2.2.4 Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií
- 3.2.2 Zásady
 - 3.2.2.1 Národná stratégia / rámec pre dobrovoľníctvo
 - 3.2.2.2 Regionálne a miestne stratégie / rámce pre dobrovoľníctvo
- 3.2.3 Programy
 - 3.2.3.1 Národné programy, ktoré stimulujú dobrovoľníctvo

3.2.3.2 Programy propagujúce / podporujúce dobrovoľníctvo na regionálnej a miestnej úrovni

3.2.3.3 Existujúce príležitosti pre medzinárodné dobrovoľníctvo z národnej perspektívy

3.3 Regulačný rámec

3.3.1 Všeobecný právny rámec pre dobrovoľníctvo

3.3.2 Špecifický právny rámec pre dobrovoľníctvo (napr. rešpekt k organizáciám, ktoré zahŕňajú dobrovoľníkov)

3.3.3 Právny rámec pre individuálnych dobrovoľníkov

3.3.3.1 Pravidlá o náhrade výdavkov za individuálnych dobrovoľníkov

3.3.3.2 Pravidlá zdaňovania pre individuálnych dobrovoľníkov

3.3.3.3 Poistenie a ochrana dobrovoľníkov

3.3.3.4 Sociálna ochrana a iné špecifické aspekty pre dobrovoľníctvo v zahraničí

3.4 Dobrovoľníctvo v kontexte vzdelávania a odbornej prípravy

3.4.1 Uznávanie zručností a kompetencií dobrovoľníkov v národných vzdelávacích programoch a vzdelávacích systémoch

3.4.2 Možnosti vzdelávania a odbornej prípravy pre dobrovoľníkov na národnej úrovni

3.5 Perspektíva regiónu Burgenland/Viedeň

3.5.1 Regionálne a miestne stratégie relevantné najmä pre Burgenland/Viedenský región

3.5.2 Relevantné regionálne inštitúcie a platformy verejnej politiky špeciálne pre región Burgenland/Viedeň

3.5.3 Počet a typy organizácií zapájajúcich dobrovoľníkov do Regiónu Burgenland/Viedeň

3.5.4 Regionálne špecifiká organizácií zapájajúcich dobrovoľníkov so zameraním sa na seniorov

3.5.5 Hlavné dobrovoľnícke organizácie/centrá v regióne Burgenland/Viedeň zameraná na seniorov

3.5.5.1 Organizácia

3.5.5.2 Školenia

3.5.5.3 Činnosti

3.5.5.4 Propagácia

3.5.6 Hlavné dobrovoľnícke aktivity poskytované v regióne Burgenland/Viedeň s ohľadom na seniorov

3.5.7 Príklady medzinárodných dobrovoľníckych aktivít a príležitosti realizované v regióne Burgenland/Viedeň

3.5.8 Prekážky rozvoja dobrovoľníctva v Burgenlande/Viedenskom regióne

3.5.9 Informácie o výstupe online prieskumu

3.5.10 Výstupné informácie z rozhovoru

3.6 SWOT analýza s ohľadom na dobrovoľníctvo regiónu Burgenland/Viedenský región

vylepšenia

4. Medziregionálna perspektíva SK/AT- Porovnávacia analýza

- 4.1 Definícia dobrovoľníctva
- 4.2 Profil dobrovoľníka
- 4.3 Profil dobrovoľníckych organizácií
- 4.4 Inštitucionálny rámec
- 4.5 Regulačný rámec
- 4.6 Dobrovoľníctvo v kontexte vzdelávania a odbornej prípravy
- 4.7 SWOT

5. Záver

6. Bibliografia

7. Príloha

- 7.1 Zoznam všetkých organizácií, ktoré spolupracujú s dobrovoľníkmi a pracujú s nimi seniorov

4. Časová os

Finalizácia konceptu: 30. apríla 2021

Zverejnenie dotazníka 10. mája 2021

Vyhodnotenie dotazníka 18. mája 2021

Realizácia rozhovoru 26.- 30.5.2021

Ukončenie analýzy: 31. mája 2021